A Bányász-barlang (5372-31) kutatása 2022-ben

Írta: Rántó András

I. Tartalomjegyzék

I. Tartalomjegyzék 2
II. Összefoglalás 3
II.1. Összefoglalás felsorolásszerűen 3
II.2. Összefoglalás szavakba öntve 4
III. Kutatási célú hétvégék naplói 5
1. melléklet. Néhány fotó 12

2. fotó: KPE cső telepítésének kezdete

II. Összefoglalás

II.1. Összefoglalás felsorolásszerűen

Barlang neve: Bányász-barlang.

Kataszteri száma: 5372-31.

Feltáró kutatással érintett barlangszakasz: Szifon 303 méter mélyen.

A kutatási engedély jogosultja: Rántó András kutatásvezető és Piri Attila kutatásvezető helyettes.

Kutatási engedély száma: 1790/2/2020 (Bükki Nemzeti Park Igazgatóság)

Jelentés időszaka: 2022. január 1. – december 31.

Kutatásvezető: Rántó András.

Kutatásvezető helyettes: Piri Attila.

A barlang hossza és mélysége a kutatás megkezdésekor: A barlang hossza 120 méter, míg a mélysége 89 m volt kutatásunk (2011) megkezdésekor.

A kutatás során talált új barlangszakasz hossza, mélysége összesen: 2011 óta 847 méter új részt tártunk föl, melynek mélysége 214 m. 2022-ben a 303 méter mélyen elhelyezkedő szifon vizét csökkentettük 2 métert.

A barlang hossza és mélysége a kutatási jelentési időszak végén: 969 m; 305 m. (Poligon szerint.)

A jelentés lezárásának időpontja: 2022. február 15.

A jelentést összeállította: Rántó András.

3. fotó: Cuccolás a nyári táborba

II.2. Összefoglalás szavakba öntve

Köszönjük szépen a BNPI hozzájárulását, melyet a 303 méter mélyen lévő szifon vizének próbaszivattyúzásához kaptunk. A 2022-es évünket a szifon szintjének csökkentésére irányuló technikai rendszer kiépítésére tettük föl. Év végére ez sikerült is. Most már csak a megfelelő időjárást kell megvárnunk, hogy sikeresen leszívhassuk a szifont és tovább tudjunk haladni a Lusta-völgyi-barlangrendszer felé.

2022-ben kilencszer szerveztünk kisebb-nagyobb időtartamú a Bányász-barlang feltáró kutatásra irányuló műveletet, összesen 27 munkanappal. Ezekben összesen 58 kutatótársunk segédkezett.

Az Agyagos-kürtő kutatásával nem foglalkoztunk 2022-ben. Főképp azért, mert a szifonra hegyeztük ki ezt az évet, másrészt azért, mert az egyik Brünhildánk (mobil ciszterna) a bejáratában áll.

Egy érdekes adatsor:

Szifonba befolyó vízutánpótlás (saccolás):

2022. június 30: 2-3 l/p

2022. július 02: 5 l/p

2022. október 29: 6 l/p

2022. december 14: min. 50 l/p

4. fotó: Alsó, puffer Brünhilda. (A sárga tömlőn át toljuk föl a szifonból a vizet, majd ebből emeljük át a Körte-terem felé egy mélykúti szivattyúval azt.)

III. Kutatási célú hétvégék naplói

2022. január 01-06.

Teljesült feladatok:

- Megvizsgáltuk, hogy a szifon vízszintje csökkenthető-e. Kiderült, hogy igen. Ebből azt a következtést vontuk le, hogy a vízfelületünk nem a karsztvíz szintje, hanem ténylegesen egy másik vízszint, feltételezésünk szerint egy valódi szifonnal van dolgunk.
- A Vasas-aknában és a Második-aknácskában lógó közlekedő kötelek életveszélyessé váltak, ezért kicseréltük azokat.
- A szilveszter előtti nagy hó elolvadásából attól féltünk, hogy hatalmas víz lesz odalent. Január 2-án még szinte nem volt érezhető a hóolvadásból érkező víz jelenléte a barlangban, viszont január 5-én, már hatalmas víz dübörgött a barlangban. A szifonba folyó ér hozama tízszeres értéket is mutatott, ennek ellenére a vízszint állandó volt. Ez azzal magyarázható, hogy a víznek van egy olyan túlfolyója, amit nem látunk. Tehát ez egy szifon.
- A telefonkábelünket (TKV-100) teszteltük minden toldásnál fölfelé és lefelé irányban is. Sok hiba van a rendszerben, melyeket ki kell igazítani.

Résztvevők: Bereczky Attila Szilveszter, Borzsák Kamilla, Dárdai Balázs, Dárdai Gergely, Dárdai Soma Mór, Egri Borbála, Egri Kilián, Egri László, Egri Lehel, Gergely-Farnos Lilla, Mészáros József, Rántó András, Rántó Elza, Rántó Ludovika, Szászi Mihály.

5. fotó: Szifon a szivattyúzás közben. (Jobb oldalon kis fehér pont jelöli az állandó vízszintet.)

2022. január 30.

Teljesült feladatok:

A sólyi szőlőhegyeken kitekertük azt az 500 m erősáramú kábelt, melyről el tudjuk képzelni, hogy azt a Bányász-barlangba tudjuk telepíteni szivattyúzás céllal. Aggregátorunkkal tápláltuk be és egy helyi fúrott kútról és ciszternáról emeltük ki a vizet szivattyúinkkal. Közben vízhozamokat, felszültségveszteségeket, felvett áramerősséget és minden apróságot lemértünk, ami fontos lehet egy esetleges barlangi szintsüllyesztésre irányuló szivattyútelepítésnél.

A tesztek után kivitelezhetőnek láttuk az egész barlangi telepítést, ezért következő héten engedélyt kértük a BNPI-tól az elektromos árammal meghajtott szivattyúink telepítésére, melyet meg is kaptunk.

Résztvevők: Piri Attila, Sári Attila, Rántó András.

2022. február 28.

Teljesült feladatok:

- 100 m 32 mm átmérőjű KPE csövet húztunk le a szifon és a Körte-terem közé. **(2. fotó.)**
- 2 db 1,5 m^3 űrtartalmú mobil ciszternát (Brünhilda) levittünk a Körte-terembe.

Résztvevők: Bereczky Attila Szilveszter, Borzsák Kamilla, Fekete Zsombor, Gáti Attila, Rántó András, Veres Réka.

6. fotó: Nagy kábel telepítés előtt.

2022. április 09-11.

Ebben az időpontban húztuk volna le a barlangba a nagy kábelt, építettük volna azt az elektromos rendszert, melyet Bercik Palival folytatott hosszas megbeszélések közben dolgoztunk ki. Ezen rendszer előnye a magas szintű életvédelmi megoldásokban rejlik. A technológiánknak a Bercik Technik Light (röviden BTL) nevet adtuk. Ezen a napon kötöttük volna be a szivattyúkat, a puffer Brünhildát az Agyagos-kürtő elé és a 2 db Brünhildát a Körte-terembe. Ezt az akciót sokan és régóta szerveztük. 30-40 főnyi barlangász közreműködését igényelte. Szuperül ki volt találva a rendszer. Meg voltak az anyagok és eszközök a raktárban, a telepítő csapatok résztvevői precízen be voltak osztva.

Mede Marci barátunk akciónk előtti héten vesztette életét a Kossuth-barlangban. Ez az esemény teljesen felborította a terveinket, szervezésünket. Halála az egész barlangkutató társadalomra nagy hatással volt. Még hónapokkal később sem mentek barátaink barlangba, nemhogy egy ilyen nagy szervezésű és odafigyelést igénylő feladatkört vállalhattak volna.

Sajnáltuk azt a munkát, melyet ebbe az ideiglenes szivattyúrendszer-kiépítés megszervezésébe tettünk. Csalódásunk után úgy döntöttünk, hogy a jövőben nem egyben, hanem felaprózva visszük véghez terveinket.

Azon kutatótársakkal, akik nem segítettek a Kossuth-barlangi mentésben és volt is lelkesedésük, elmentünk előkészítő munkákat végezni a barlanghoz ezen alaklommal. Megvalósult feladatok:

- Telefonkábel tovább építése a Tetőfelújítás öltözőjétől a végpontig (Ereszcsatorna).
- Ideiglenes földelőszondák telepítése a barlangon kívül és a barlangon belül.
- Telefonkábel igazítás és racionalizálás a szűkületekben.

Résztvevők: Borzsák Kamilla, Egri Laca, Gulyás Ágnes, Héricz Dalma, Juhász Peti, Kulcsár Ferenc, Maák Pali, Németh Tamás, Újhelyi Ferenc, Rántó András, Szabó Gergő, Szaniszló Anna, Szászi Misi, Vajda Gábor, Veres Réka.

7. fotó: Zagyszivattyúnk műszak után.

2022. május 07-08.

Teljesült feladatok:

- Az egész TKV-100 típusú telefonkábelt több helyen kijavítottuk. Most a végpont és a felszín között kristálytiszta és hangos a forgalmazás.

Résztvevők: Borzsák Kamilla, Egri László, Rántó András.

2022. június 17-19.

Ezen a hét végén 25 fő részvételével sikerült 500 m folytonos kábelt a balrangba telepítenünk. Többen megállapították, ha egy fővel kevesebben lettünk volna, nem sikerült volna lehúzni azt. A kábel vastag polietilén köpenyű, 2×6 mm^2-es, árnyékolt, sodrott rézkábel, melynek tömege 110 kg. **(6. fotó)** Ehhez Juhász Béci készített egy csörlőállványt, majd többed magával egy leengedőrendszert, melyet 5 fő kezelt a felszínen. 20 fő pedig libasorban követte egymást a barlangban a nagy kábellel és 17 db vóki-tókival **(13. fotó)** a kezében. Nagyon fontosnak éreztük a kommunikációt. Én húztam a kábel elejét a barlangban. Minden információ, amit átadtam a 2. embernek, a szócsőnek, hiánytalanul kiérkezett a felszínre, még a végpontról is. Tulajdonképpen biológiai átjátszóként üzemeltek jelen feladatkörben a barlangászok a mai napon, melynek fogalmát mindenki az agyába tudta vésni ekkor.

A munka kivitelezésének precizitása a forgalmazás és a munkavégzés helyes módjának pontos eligazításán alapult még a leszállás előtt. A csapat fegyelmezetten követte az utasításokat. Így sikerülhetett a mai feladat tökéletes kivitelezése.

9. fotó: A 2. Brünhilda a Körte-teremben

Résztvevők: Bányász Emese, Borzsák Kamilla, Egri Laca, Farkas Andi, Fekete Zsombor, Gulyás Ágnes, Héricz Dalma, Juhász Béci, Kiss Zoltán, Lénárt Ibolya, Maák Pali, Makó Lajos, Újhelyi Ferenc, Orbán Balázs, Piri Attila, Radó Zoli, Rántó András, Ruszkiczay-Rüdiger Zsófia, Sári Atti, Szabó (VI.) Zoli, Szaniszló Anita, Szászi Misi, Vajda Gábor, Varga Virág, Veres Réka.

2022. június 26 – július 03.

Teljesült feladatok:

- A nagy kábelünk futását eligazítottuk egy nap, hogy ne érjen senki se a barlangban ahhoz.
- Az elektromos szivattyúkat levittük a barlangba a helyükre.
- Telefonkábelt építettünk ki a végpont és a Körte-terem között, hogy a végpont meg tudja mondani a Brünhildáknál dolgozó embereknek, ha megy a víz.
- Felállítottuk a Körte-teremben a 2 db Brünhildát. **(9. fotó)**
- A felszínen előszereltük a vizes és az elektromos rendszert, melyeket levittünk a barlangba és ott tökéletesítettük azokat.

A rendszert ezennel készre szereltük, másnap az éles próba előtti percekben két tűzoltó érkezett a házunkhoz és közölte velünk, hogy „Lángol a fél Bükk. Menjünk le a hegyről!" A barlangba nem is mentünk le aznap, sőt, az előző napi felszíni, elektromos kiépítésünket elbontottuk. A legutolsó nap sikerült kipróbálni az elmúlt fél év munkája során összerakott rendszert. 2 m-t apasztottunk a szifonon, közben sok, víz alól előkerült, agyagos kitöltést eltávolítottunk, hogy ember által is járhatóvá tegyük a szifon szelvényét.

Résztvevők: Borzsák Kamilla, Egri Borbála, Egri Kilián, Egri László, Egri Lehel, Juhász Béci, Izápy Juli, Markó Luca, Markó Gábor, Markó Máté, Markó Pál, Nagy Alexandra, Povázsay Anita, Povázsay Zoltán, Rántó András, Rántó Elza, Rántó Ludovika, Rántóné Koncz Julianna, Ria mama, Szabó Etelka, Szabó Gergő, Tóth Évi, Váci Ábel, Vági Domonkos.

2022. szeptember 17.

- A legutóbbi alkalom során a szifonból kiszedett szilárd anyagot termeltük följebb, hogy legyen elég helyünk közvetlenül a szifon mellé depózni a következő alkalommal.
- A életveszélyessé vált Törpilla-akna 1. kötelét megfordítottuk.

10. fotó: 1 méter hosszú, 20 mm átmérőjű, telepített földelőszonda.

Résztvevők: Kiss Timi, Krúzs Robi, Rántó András, Szászi Misi.

2022. október 28 – november 01.

A tábor első napján sikerült ismét 2 méterrel csökkentenünk a szifonunk szintjét, de nem készültünk rá, hogy a befolyó patakba is bele kell feküdni, ezért ezt nem tettük meg, gondolván majd másnap…

A következő napokban próbáltuk átszerelni a barlangi lengő csatlakozókat, mivel azok egy kicsi agyag bejutása után roppantul nehézkesen voltak széthúzhatók és összedughatók. Ha meg széthúzhatóak voltak, akkor néha szétestek a kezünkben. gy ezt a lengő kivitelt barlangi körülmények között, ezzel a gyártóval nem ajánlhatjuk senkinek sem. Ezt helyettesítve próbáltunk egy hirtelen beszerzett váltókapcsolót is beszerelni, sikertelenül (valószínűleg nem volt jó a kapcsoló.), mindezek mellett kiderült, hogy az egyik Körte-termi Brünhildánk lyukas, ezért ezt a műszakot abbahagytuk, hogy egy következő szervízműszakkal kijavítsuk a hibákat és javítsunk a rendszerünkön.

Résztvevők: Borzsák Kamilla, Egri Borbála, Egri Kilián, Egri László, Egri Lehel, Farkas Andrea, Kővári Katinka, Lisztes Ildi, Rántó András, Rántó Elza, Rántó Ludovika, Piri Attila, Szászi Misi, Szászi Virág, Szabó Etelka, Szabó Gergő.

11. fotó:
Jobb oldalt lentről fölfelé: 1. ideiglenesen telepített KPE 32 cső, mely az alsó Brünhildától fut a Körte-teremben lévő Brünhildákig; 2. Szövetes kerti locsolótömlő próbatömlőnek.
Bal oldal lentről fölfelé: 1. KPE 25 a lenti vízrendezésért felelős cső; 2. TKV-100, ami a végpont és a szifon közötti telefonkapcsolatot biztosítja; 3. Telefonkábel a szifon és a Körte-terem között.

2022. december 14.

Ezen alkalommal a barlangi eszközökön csak karbantartástokat és felújításokat végeztünk, úgy mint:

- A szivattyúk kényelmes indítását egy laborkörülmények között összerakott és lent beszerelt váltókapcsolóval oldottuk meg.
- A lyukas Brünhildát befoltoztuk.
- A Vasas-akna kötelét idén másodjára ismét kicseréltük, mert egy életveszélyes pukkanás volt rajta megfigyelhető.

Résztvevők: Egri Laci, Rántó András, Szabó Gergő.

Budapest, 2023. február 15.

……..	……..
Rántó András	Piri Attila

1. melléklet. Néhány fotó

12. fotó: Mélykúti szivattyúnk kicsomagolás közben.

13. fotó: Vókitókik összehangolva. + 2 db barlangi telefon.

14. fotó: A barlangi telefonunk kültéri egysége időjárásállóan.

15. fotó: Aggregátor szállítása a barlanghoz.

16. fotó: Vizes szerelés a felszínen.

17-18. fotó: Villanyszerelés közben. (Fönt és lent)

Az Ódorvári Keleti-hasadék (5382/6) kutatása 2022-ben

Jelenlegi végpont

Összeállította: Ódorvári Barlangkutató és Természetvédelmi Egyesület
Írta: Rántó András

I. Tartalomjegyzék

I. Tartalomjegyzék 2
II. Összefoglalás 2
II. 1. Összefoglalás tényszerűen 2
II. 2. Összefoglalás 3
III. Kutató táborok időrendi sorrendben 3
IV. Köszönetnyilvánítás 4

II. Összefoglalás

II. 1. Összefoglalás tényszerűen

Barlang neve: Ódorvári Keleti-hasadék
Kataszteri száma: 5382/6
A kutatással érintett barlangszakasz: Sümeghy Oszkár-elosztó utáni kis akna talpa. (Jelenlegi mélypont.)
A kutatási engedély jogosultja: Ódorvári Barlangkutató és Természetvédelmi Egyesület
Kutatási engedély kibocsátója, száma: BNPI, 2238/2/2020.
Kutatási engedély lejárata: 2022. december 31.
Módosító engedély(ek) száma (ha van): -
Jelentés időszaka: 2022. január 1. – december 31.
Kutatásvezető: Rántó András
Kutatásvezető-helyettes: Kugyela Lóránd
A barlang hossza és vertikális kiterjedése a kutatás megkezdésekor (a jelentési időszakra vonatkoztatva): 174 m; 52 m.
A kutatás során talált új barlangszakaszok hossza, vertikális kiterjedése: 0 m; 0 m.
A barlang hossza és vertikális kiterjedése a kutatási jelentési időszak végén: 182 m; 52 m.
A jelentés lezárásának időpontja: 2023. február 15.
A jelentést összeállította: Rántó András.

II. 2. Összefoglalás

Idén négyszer jutottunk el Ódorvárra a Keleti-hasadékot kutatni.

Munkánk 90 %-át a barlangon belüli depóból depóba való átpakolás tette ki. 10 %-át viszont az igen kecsegtető formájú és szelvényű végponti rész további bontása, mely során nagyjából 1 métert sikerült előretörnünk.

Jelen jelentés írásakor teljesen üres a Sümeghy Oszkár-elosztó, így abba több műszaknyi végponti termelvény elférhet.

A barlangból a felszínre kitöltést és törmeléket nem távolítottunk el.

Táborainkban összesen 15 fő vett részt.

III. Kutató táborok időrendi sorrendben

2022. január 14.

Elvégzett feladatok:

- A végpontról 35 vödörnyi kitöltést távolítottunk el és juttatunk ki a Sümeghy Oszkár-elosztóba.

Résztvevők: Balogh Imre, Rántó András, Tóth Nikolett.

2022. február 19.

Ezen alkalommal a Sümeghy Oszkár-elosztóból az összes termelvényt kihúztuk az Etus-akna talpára. **(2. fotó)** Utána pedig még 1-2 arasznyival mélyebbre ástunk itt.

Résztvevők: Balogh Imre, Mihály Csilla, Rántó András, Tóth Judit.

2. fotó: Etus-akna depója

2022. március 19.

Ekkor a Janka-akna depójából **(3. fotó)** termeltünk át 73 vödörnyi kitöltést a Kroll-lyukába, így már ide is lehet majd az alulról érkező anyagot továbbítani.

Résztevők: Balogh Imre, Borzsák Kamilla, Csendes József, Kővári Katinka, Rántó András, Tóth Judit.

2022. augusztus 17-21.

Elvégzett feladatok:

- Létracsúszdajavítás.
- A végpontról 37 vödörnyi kitöltést távolítottunk el.
- Az Etus-aknából a Jankába 40 vödörnyi kitöltést juttattunk ki.

Résztvevők: Balogh Imre, Balogh Imre Farkas, Balogh Regő Holló, Borzsák Kamilla, Csendes József, Kugyela Lóránd, Rántó András, Rántó Elza, Rántó Ludovika, Rántóné Koncz Julianna, Sztratiev Balázs, Tóth Nikolett.

3. fotó: Janka-akna félig telt depója

IV. Köszönetnyilvánítás

Köszönetemet fejezem ki Borzsák Kamillának és Tóth Nikolettnek munkám lektorálásáért.

Budapest, 2023. február 15.

.....
Ódorvári Barlangkutató TE
Elnök
Balogh Imre

.....
Kutatásvezető